

Gäller för: Akutklinik

Innehållsansvar: Camilla Lundberg, (camlu2), Ambulanssjuksköterska

Godkänd av: Katarina Zamac, (katlu3), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-09-12

Giltig till: 2026-09-11

Hygienrutiner för ambulanstransport

Sammanfattning

Rutinen innefattar hygienrutiner för att förhindra smittspridning inom ambulans och sjuktransporter vid Södra Älvsborgs län.

Förutsättningar

Ambulanspersonalen skall ha grundkunskaper om att:

- Armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor ska inte användas på händer/underarmar.
- Naglarna ska vara kortklippta och fria från konstgjort material som nagellack och lösnaglar.
- Desinfektera händerna före och efter patientnära vårdarbete, före rent och orent vårdrelaterat arbete och före samt efter användning av handskar.
- Handskar ska användas vid kontakt med kroppsvätskor som blod, sekret, urin, kräkning och avföring. Tänk på att byta handskar ofta för att minska risken för att handskarna sprider smitta.
- Tvätta händerna med tvål och vatten när de är synligt smutsiga, alltid efter kontakt med patient som har kräkning eller diarré. Alltid före hantering av livsmedel.
- Engångsförkläde eller engångsrock ska användas när det finns risk för att arbetskläderna utsätts för stänk och vid kontakt med kroppsvätskor samt vid direkt kroppskontakt med patient.
- Visir eller skyddsglasögon och munskydd utgör ett personligt skydd och ska användas som stänkskydd vid arbetsmoment med risk för stänk mot ansiktet.
- Vid aerosolgenererande procedurer, AGP, (HLR, sugning i luftvägar, nedläggning av larynxmask) där luftvägssmitta

misstänks eller är konstaterad ska andningsskydd klass FFP2 eller FFP3 användas i kombination med visir.

- Vid arbete i trångt utrymme när vården sker mycket nära patienten (tex. ambulansens vårdhytt) där luftvägssmitta misstänks eller är konstaterad kan andningsskydd klass FFP2 eller FFP3 användas i kombination med visir.
- Vid misstänkt eller konstaterad covid 19 och arbete i någon annans hem ska, enligt Arbetsmiljöverket, andningsskydd klass FFP2 eller FFP3 användas i kombination med visir eftersom ventilationen där inte bedöms vara tillräcklig.
- Andningsskydd, klass FFP3, används vid misstänkt eller bekräftad luftburen smitta.

Arbetsdräkt

- Ska vara kortärmad i det patientnära arbetet, när så är möjligt.
- Ska bytas dagligen samt då den blivit våt eller synligt förorenad.
- Ska tvättas i minst 60 grader.
- Ytterplagg som använts vid patientnära arbete ska tvättas efter kontakt med kroppsvätskor

Rengöring

Rengöring sker utifrån Nivå 1 eller Nivå 2. Nivån bestäms utifrån typ av kontaminering.

- Nivå 1 – Lättare kontaminering: Inga riskfaktorer har förekommit.
- Nivå 2 – Moderat/kraftig kontaminering: Kraftigt hostande patient, aerosolbildande behandling, diarré, kräkning eller annan kraftig nedsmutsning.

Viktigt att kommunicera behovet av åtgärder för den som utför städningen.

Nivå 1

- Patientnära väggar
- Tag-ställen vårdare och patient
- Vårdarstol
- Vårdarstolens bälte/bältesfäste
- Handtag på skjutdörr och bakdörrar

Nivå 2

Nivå 1 samt:

- Tak
- Bårsläde
- Golv/mattor
- Bakdörrar/lucka invändigt

För praktisk genomförande av rengöringsrutiner inom ambulans-sjukvården hänvisas till: *Städrutin ambulansen utbildningsmaterial*.

Punktdesinfektion

Punktdesinfektion ska utföras direkt vid spill av kroppsvätskor och utsöndringar.

- Vid mindre mängd förorening som kan torkas upp med en engångsduk/tvättlapp, används alkoholbaserat desinfektionsmedel med tensider.
- Vid större mängd förorening eller vid kräkningar och diarré används Incidin eller Virkon.

Ta rikligt med desinfektionsmedel och bearbeta den förorenade ytan – den mekaniska bearbetningen är avgörande för att uppnå ett fullgott resultat.

Tvätt och avfall

Vid större mängd kroppsvätskor hanteras tvätt och avfall som smittförande enligt vanliga rutiner.

Genomförande

Basala hygienrutiner skall tillämpas i alla situationer och vid alla patienter oavsett känd smitta eller ej!

Rutiner Perifer venkateter (PVK)

- Överväg behov av PVK
- En öppnad kompressförpackning är alltid förbrukad.
- OM PVK sätts utan adekvat aseptisk teknik, t ex. i en akutsituation eller att patienten är nedsmutsad och/eller befinner sig i smutsig miljö, sätt ett kryss (X) på PVK-förbandet, vilket då betyder att den ska bytas snarast.

Luftburen smitta

Vid exponering av misstänkt eller bekräftad luftburen smitta:

- Stäng luckan mellan förarhytt och vårdutrymme.
- Andningsskydd FFP3 ska användas av vårdpersonal i vårdutrymmet.
- Om patienten förmår kan man sätta ett andningsskydd utan ventil.
- Patienten förses med engångspapper och uppmanas att täcka mun och näsa vid hosta och nysningar. Engångspapper kastas i plastpåse.
- Efter avslutad transport, låt bilen stå öppen så att luftombyte sker i ambulansen. Rengör sedan ambulansen enligt normal rutin.

Åtgärder vid exponering för blod- och kroppsvätskor

- Vid stick och skärskada, samt vid stänk på slemhinna. Desinfektera snarast med minst 70 % sprit. Använd det som finns tillgängligt, handsprit, ytdesinfektionsmedel eller klorhexedinsprit.
- Följ SÄS riktlinje [Stick och skärskada checklista](#)
- Vid stänk i ögon, skölj rikligt med ögondusch eller natriumklorid i första hand. Alternativ kranvatten kan användas.

Uppföljning

Sammanställande i arbetsgruppen ansvarar för uppföljning/revision av innehållet. Avsteg från rutinen rapporteras i Gröna korset och/eller MedControl befintligt avvikelshanteringssystem.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Camilla Lundberg, ambulanssjuksköterska, ambulanssjukvården Skene,
VO akutsjukvård, Södra Älvsborgs Sjukhus

Remissinstanser

Linda Hallberg, hygiensjuksköterska, Vårdhygien, Södra Älvsborgs
Sjukhus

Fastställt av

Katarina Zamac, verksamhetschef, VO akutsjukvård, Södra Älvsborgs
Sjukhus

Nyckelord

Hygien, ambulanssjukvård, desinfektera, smittspridning, förorening

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Akutklinik

Innehållsansvar: Camilla Lundberg, (camlu2), Ambulanssjuksköterska

Godkänd av: Katarina Zamac, (katlu3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9629-34067525-16

Version: 7.0

Giltig från: 2024-09-12

Giltig till: 2026-09-11